

ELNÖKI KÖSZÖNTŐ

Művészeti estek a Magyar Tudományos Akadémián XV.

Kedves Akadémikustársaim, Hölgyeim és Uraim!

Kedves Vendégeink!

Második elnöki ciklusom utolsó, hatodik évének első művészeti estjén köszöntöm Önöket, immár megújult Dísztermünkben. Biztos vagyok benne, hogy a restaurált szekkkók, ez a csodálatos környezet fokozni fogja a zenei élményt, hála a kivitelezőknek és a beruházást felügyelő akadémiai megbízottaknak.

Ez lesz a 15. est a sorozatban, ami után talán joggal remélhetem, hogy hagyományt teremtettünk. Bizonyára sikerül majd a következő elnököt, választott vezetőséget is meggyőzni művészeti estjeink jelentőségéről a kapcsolatépítésben: a legkülönbébb tudományterületeket képviselő akadémikusaink, akadémikusaink és az Akadémia támogatói, illetve a tudományos és a művészvilág jeles képviselői között. Mindezt a legmagasabb színvonalú művészi élmények, katartikus pillanatok a gondolkodást és az érzelmvilágot megtermékenyítő atmoszférájában. Meghívott művészeink minden alkalommal olyan légkört teremtenek-teremtettek, amelyben feloldódnak a szakmai, politikai vagy világnézeti különbségek okozta feszültségek, és így a közvetlenebb eszmecserét, egymás nézeteinek jobb megértését és elfogadását lehetővé tévő pozitív kommunikációs platform nyílik. Mindemellett neurobiológusként nem győzöm hangsúlyozni a művészi élmények által gazdagított belső világ, érzelmgazdagság stimuláló hatását a tanulási és memóriefolyamatokra, a

kreatív gondolkodás képességének fejlődésére. Ezt számomra leghatásosabban Kodály Zoltán fogalmazta meg az estjeinken is már többször elhangzott idézetben: „A zene rendeltetése **belső világunk** jobb megismerése, felvirágozása és kiteljesedése. S ahol az emberi megismerés határait érzük, ott a zene még túlmutat rajtuk, olyan világba, melyet megismerni nem, csak sejteni lehet.”

Szinte receptet ad a kutatóknak, akik próbálják kitolni a megismerés határait, amennyire a rendelkezésre álló technológiák ezt lehetővé teszik. De ott újabb határokba ütközünk, melyek mögé pillantva tudjuk csak eldönteni, milyen irányban haladjunk tovább, mi a legjobb új hipotézis. Ebben segít a művészetek által gazdagított belső világ.

E szellemben szerveződött mai estünk programja is. Talán megbocsátják nekem, hogy klarinétos lévén újra a klarinétot juttattam főszerephez a mai koncerten. Mozart *A-dúr klarinétversenye* azonban, úgy gondolom, garancia arra, hogy mindenki eljusson a katarziséig, függetlenül a hangszer iránti vonzalmától. Különös biztosíték erre a szólista, Klenyán Csaba személye, akinek Mozart-interpretációja méltán sorolható a világ élvonalába. Nekem már nemegyszer könnyeket csalt a szemembe... Csaba 2003-ban kapta meg a Liszt-díjat, számos nemzetközi verseny győztese, szinte valamennyi neves európai koncertteremben fellépett már nagy sikerrel.

Mozart *A-dúr klarinétversenye* nemcsak a klarinét technikai virtuozitását, hanem érzelmi mélységeit és kifejezőerejét is bemutatja. A szólista és a zenekar izgalmas párbeszéde többször visszatér a műben, fokozva az érzelmi hatást. Leonard Bernstein is elsősorban a zenei szerkesztést

méltatta, kiemelve Mozart zenei újításait, a fülbemászó dallamok finom, mégis magával ragadó lendületét, valamint a klarinéthangszínek és -technika szinte varázslatos alkalmazását. Ez volt Mozart utolsó befejezett műve, 1791-ben komponálta betegágyában, jó barátjának, a klarinétvirtuóz Anton Stadlernek dedikálva. Több zenetudós nevezte ezt a versenyművet minden idők legszebbikének, valamennyi hangszerre írt concertót beleértve.

A zenei program másik főszereplője a Semmelweis Egyetem Medikus Zenekara, akik Mozart műve mellett Haydn *I., D-dúr szimfóniáját* is előadják. A Medikus Zenekar a közelmúltban Bayreuthban, Svájcban és a Zeneakadémián is nagy sikerű koncerteket adott. A 2008-ban alakult együttes tagjai aktív semmelweises hallgatók, korábban végzett orvosok, gyógyszerészek, mentőtisztek, de több más hazai felsőoktatási intézmény hallgatója is játszik a zenekarban. A művészeti vezetője és karmestere 2009 óta Dubóczky Gergely, aki egy személyben képviseli a tudományt és művészetet, hiszen matematikusi diplomája megszerzése után végezte el a Zeneakadémia karmester szakát. Tanulmányokat folytatott New Yorkban és Bécsben, itthon dolgozott Kocsis Zoltánnal, Fischer Ivánnal és Fischer Ádámmal is. A ma esti zenei program tehát rendkívül ígéretes! Mióta elindítottam a *Művészeti estek* sorozatot, azóta készülök rá, hogy Dísztermünkben elhangozhasson Mozart csodálatos klarinétversenye Klenyán Csaba előadásában.

A képzőművészeti program is igen színvonalasnak ígérkezik, hiszen a Munkácsy-díjas kiváló festőművész, Kovács Péter Balázs kiállítását fogja megnyitni Barabás Márton festőművész, az MMA rendes tagja. Hogy kémiai

érzékszerveink is művészi élményhez jussanak, arról pedig Gál Tibor egri borász, a 2025-ös év Borászok Borásza díjasa gondoskodik majd.

Mindenkinek tartalmas szórakozást, katartikus élményeket és gondolatébresztő beszélgetéseket kívánok!